

Gemeenten worstelen met uitvoering lichtregels

Telers die hun gewassen belichten, hebben sinds deze maand te maken met strengere milieuregels. Gemeenten kunnen bij toepassing daarvan rekening houden met de bedrijfssituatie. Ze mogen met maatwerkvoorschriften komen. Maar of ze dat zullen doen, is nog maar de vraag.

Quincy von Banniseht
qvb@hortipoint.nl

Sinds 1 oktober 2009 is het gewijzigde Besluit glastuinbouw van kracht. Daarin staan nieuwe voorschriften voor het gebruik van assimilatiebelichting. Vergeleken met de 'oude' versie van het Besluit pakken de nieuwe lichtregels op veel fronten strenger uit voor telers.

Het 'oude' Besluit stelde eisen aan de maximale lichtuitstoot van kassen. Ook was er een vaste donkerteperiode. Het aangepaste Besluit bevat nog steeds bepalingen omtrent de lichtuitstoot, maar stelt daarnaast eisen aan de eigenschappen van het schermdoek. De donkerteperiode is voortaan seizoensgebonden. Ook geldt er een aantal uitzonderingen en overgangsregelingen. Bij elkaar opgeteld, is het nieuwe pakket lichtregels daardoor een stuk ingewikkelder geworden. Het ministerie van Vrom geeft dat zelf ook toe in de toelichting bij het Besluit.

Bij telers die hun gewassen intensief belichten – zoals rozentelers – blijken de nieuwe regels tot proble-

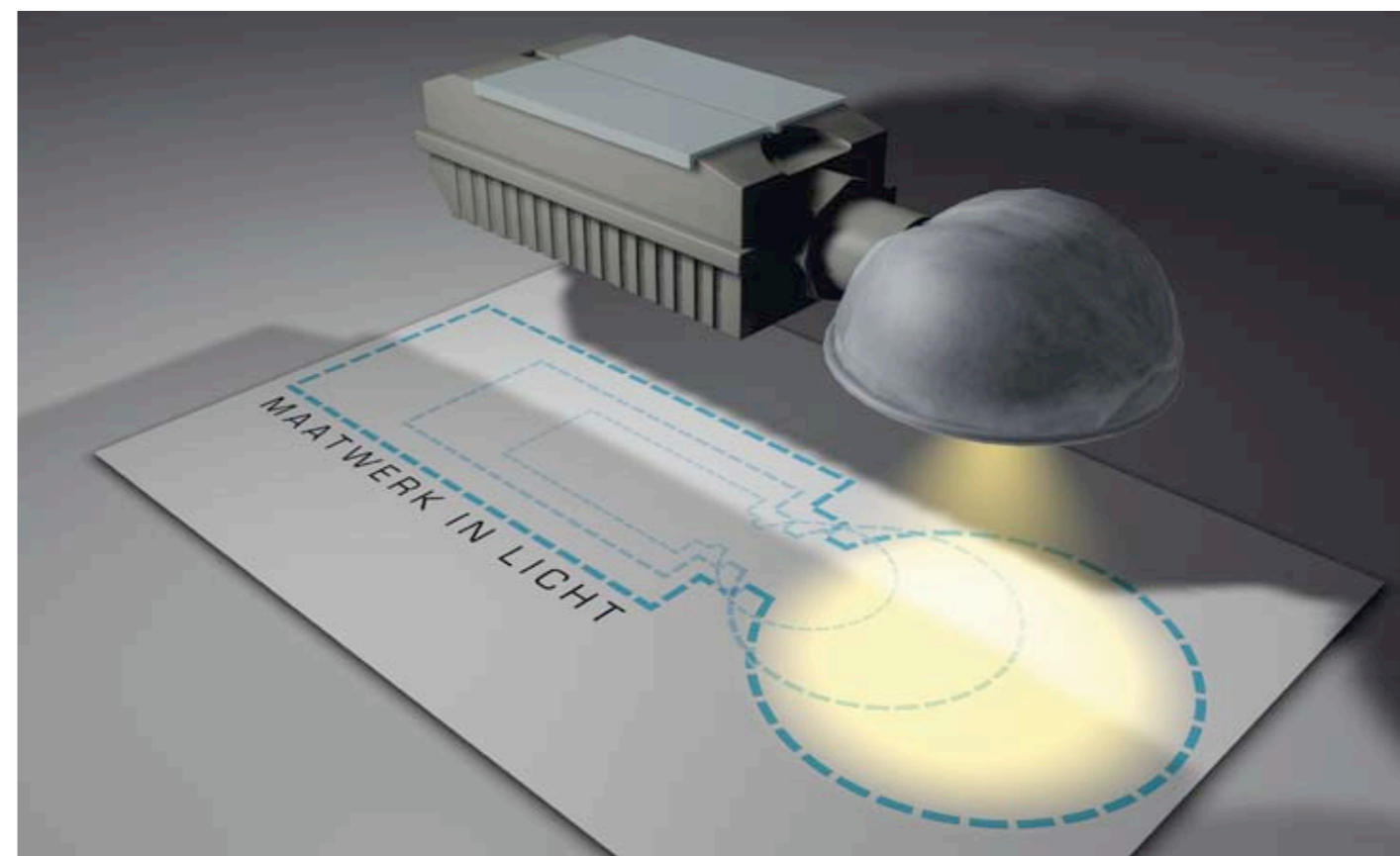
men te leiden. Vooral de regels voor de uren tussen de donkerteperiode en zonsopgang baren hun zorgen. Tijdens die zogeheten nanacht mogen telers alleen belichten als de kierbreedte in het scherm maximaal 25% van de oppervlakte van de schermen bedraagt. Zo'n kier is volgens veel telers echter te krap om de warmte van de lampen afdoende te kunnen laten ontsnappen. De kastemperatuur onder het doek loopt daardoor op, wat bij bepaalde gewassen en cultivars tot productieverlies leidt. Dit probleem is het nijpendst bij relatief hoge buitentemperaturen.

Maatwerkvoorschriften

Telers die niet uit de voeten kunnen met de nieuwe lichtregels hebben hun hoop gevestigd op hun gemeente. Het Besluit glastuinbouw biedt gemeenten namelijk de ruimte van enkele regels af te wijken via maatwerkvoorschriften. Die mogelijkheid bood het 'oude' Besluit sinds de inwerkingtreding in 2002 ook al, maar toen heette het 'nadere eisen' in plaats van 'maatwerkvoorschriften'.

Met een maatwerkvoorschrift kan een gemeente aanvullende eisen stellen (lees: strenger zijn dan het Besluit). Ze kan bepaalde voorschriften ook niet van toepassing verklaren via het verlenen van een ontheffing (lees: soepeler zijn dan het Besluit). In beide gevallen moet de gemeente het maatwerk vastleggen in een ambtshalve beschikking.

Let wel: gemeenten zijn niet verplicht om maat-

ILLUSTRATIES: JOHN JENNISSEN

werkvoorschriften op te stellen. Bovendien is maatwerk alleen mogelijk als het gaat om de manier waarop een teler licht afschermt, zowel boven in de kas als aan de gevel. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het gebruik van meerdere schermen tegelijk of het gebruik van een naast de kasgevel gelegen blinde muur, schutting of haag als lichtafscherming. Voor alle duidelijkheid: een gemeente kan dus niet afwijken van het voorgeschreven percentage lichtreductie, de

tijden waarop belicht mag worden of de maximale kierbreedte in de nanacht.

Kapitaalvernietiging

De toelichting bij het Besluit glastuinbouw geeft twee voorbeelden van maatwerkvoorschriften. Doel van het maatwerk is het voorkomen van kapitaalvernietiging bij telers. Het eerste voorbeeld heeft

Lees verder op pagina 16 >

Westland ziet geen aanleiding voor maatwerk

De gemeente Westland is niet van plan met maatwerkvoorschriften te komen als het om de nieuwe lichtregels gaat. Sinds de inwerkingtreding van het Besluit glastuinbouw in 2002, heeft de gemeente dat nog nooit gedaan. Westland ziet volgens een woordvoerder ook nu geen aanleiding om met maatwerk te komen.

De gemeente onderkent wel dat telers om een maatwerkvoorschrift kunnen vragen. De woordvoerder wijst er echter ook op dat het Besluit al diverse overgangsregelingen bevat die het telers mogelijk maakt hun bedrijf gefaseerd te laten voldoen aan de voorschriften.

„Telers die hun gewassen bijvoorbeeld al vóór 1 oktober 2009 belichtten zonder dat zij toen schermen in de kas hadden hangen en dit uitsluitend in de nanacht

deden, hebben tot 1 oktober 2010 de tijd gekregen om alsnog schermen te plaatsen. Tot die tijd mogen zij in de nanacht blijven belichten zonder lichtreducerende schermen. Aanwezige energieschermen moeten dan wel volledig dicht.”

Aan de andere kant is de gemeente niet van plan strenger dan het Besluit op te treden. Westland zou bijvoorbeeld aanvullende eisen kunnen stellen aan bedrijven die dicht bij woonwijken of natuurgebieden liggen. „Op dit moment zijn er nog geen redenen om daartoe over te gaan. De 'oude' regels boden op dat gebied in voldoende mate bescherming tegen lichthinder. Het aantal klachten over lichthinder van kassen is sinds 2002 duidelijk afgenomen. Een beleidswijziging op dit gebied is daarom (nog) niet aan de orde.”

Controle en handhaving

Westland blijft telers gewoon controleren op de naleving van de lichtregels. Anders dan in voorgaande jaren zal dat volgens de woordvoerder echter niet meer gebeuren via grootschalige controleacties. „Er zal vaker kleinschalig nachtelijk toezicht plaatsvinden, in samenwerking met de politie. Daarnaast kunnen burgers 24 uur per dag telefonisch lichthindermeldingen aan ons doorgeven.”

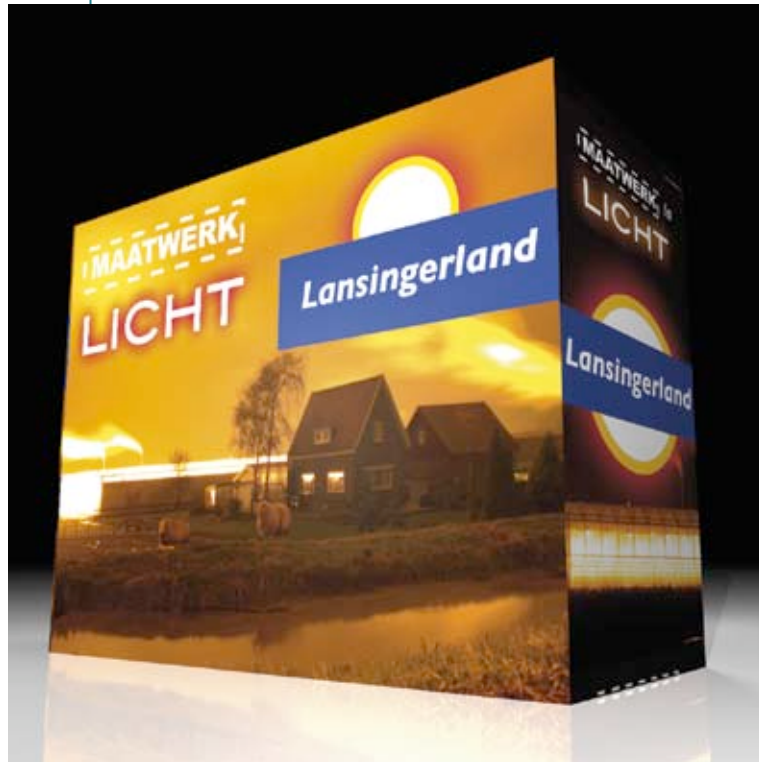
De gemeente geeft toe dat de nieuwe lichtregels vanwege hun ingewikkeldheid en de overgangstermijnen lastiger zijn te handhaven dan de oude regels. De Westlandse controleurs kijken in elk geval goed naar de overgangsbepalingen en eventuele uitzonderingsgevallen, bijvoorbeeld kassen waarin het technisch vrijwel onmogelijk is om boven-

afscherming te installeren (kassen met een pothoogte lager dan 3,5 m, een stegdoppelkas of kassen met een isolerend kasdek).

Daarnaast zullen controleurs het schermdoek beoordelen. De teler moet kunnen aantonen dat het gebruikte doek aan de reductie-eis voldoet. Maar ook de technische levensduur van het materiaal is van belang. Het lichtreducerend vermogen neemt volgens de gemeente namelijk met de jaren af.

De gemeente benadrukt dat er per situatie een beoordeling zal plaatsvinden. Daarbij zal het accent tijdens nachtelijke controles op overduidelijke overtredingen liggen. Tijdens reguliere bedrijfsbezoeken zal de aandacht meer uitgaan naar preventief toezicht en advisering van telers.

Lansingerland gaat eerst bij telers kijken

Lansingerland - de fusiegemeente van Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk en Bergschenhoek – besteedt de uitvoering van de lichtregels uit aan de DCMR Milieudienst Rijnmond. Een woordvoerder laat weten dat de dienst nog niet heeft bepaald of er maatwerkvoorschriften komen of niet.

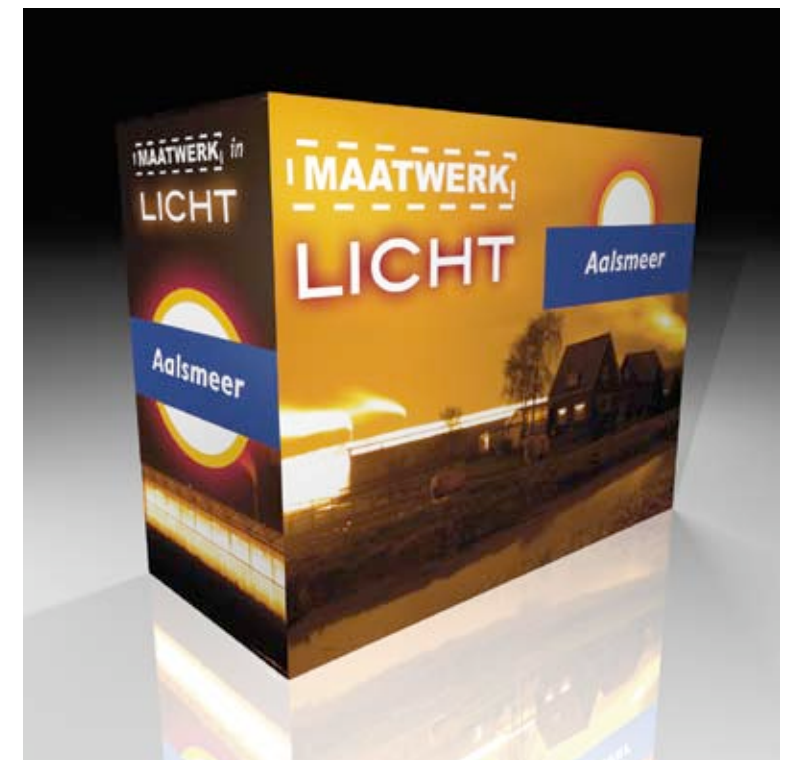
Telers moeten op grond van de nieuwe lichtregels verplicht gegevens doorgeven over het totale vermogen van hun geïnstalleerde lampen, het aantal watts per m², het lamptype en de verlichtingssterkte. „Wil je echter een zorgvuldige en eerlijke wijze van handhaving kunnen hanteren, dan is het noodzaak dat je naast die gegevens ook weet wat voor soort scherm er bij telers hangt en wat voor typen doek aanwezig zijn”, aldus de woordvoerder. De DCMR gaat volgens hem daarom de komende tijd bij een aantal tuinders langs om die zaken te bekijken.

Die inventarisatie is volgens de woordvoerder ook nodig omdat de werkelijke situatie bij telers kan afwijken van die waarvoor de melding is gedaan of de milieuvergunning is afgegeven. „Het komt regelmatig voor dat een bedrijf niet overal dezelfde lichtafscherming heeft. Bijvoorbeeld omdat er een uitbreiding heeft plaatsgevonden, er met nieuw schermmateriaal wordt gewerkt of omdat er andere lampen zijn geïnstalleerd. Dat heeft invloed op de lichtuitstraling naar buiten.” De DCMR is in elk geval van plan gewoon te gaan controleren of telers zich houden aan de donkerteperiode en de regels die voor de nacht gelden. „Bij een eventuele overtreding toetsen we de kwekerij op de voor dat bedrijf geldende regels, waarbij we ook rekening houden met de van toepassing zijnde overgangperiode.” Vanaf wanneer de controles zullen plaatsvinden, wil de woordvoerder niet zeggen.

Aalsmeer praat met burgermeester

Aalsmeer wil samen met Amstelveen en Uithoorn tot een gezamenlijk lichthinderbeleid komen. De drie gemeenten hebben zich volgens een woordvoerder nog niet verdiept in de gevolgen die de wijziging van het Besluit glastuinbouw heeft voor de uitvoering van de lichtregels. Wanneer ze met de controle en handhaving van de nieuwe lichtregels zullen beginnen en hoe ze die gaan aanpakken, is daardoor nog onduidelijk.

De ambtenaren die zich in Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn bezighouden met het verlenen van milieuvergunningen en toezicht houden op de naleving van het Besluit, hebben op 29 oktober met elkaar gesproken over de nieuwe lichtregels. Ook de betrokken waterschappen zaten daarbij aan tafel. Bij het ter perse gaan van dit blad was de uitkomst van dat overleg nog niet bekend.

> Vervolg van pagina 15

betrekking op kassen met energieschermen die het licht van de lampen net onvoldoende reduceren. Een teler mag in zo'n geval een aanvullend scherm installeren zodat hij de gewenste lichtreductie wel haalt, maar zijn energieschermen niet hoeft te vervangen door een compleet nieuwe lichtscherminstallatie. Die situatie stond overigens ook al omschreven in het oude Besluit.

Het tweede voorbeeld is nieuw. Het gaat om telers die in de donkerteperiode hun lampen uit hebben, maar tijdens de nacht wel belichten. Ze mogen in de nacht dan een kierbreedte van maximaal 25% in hun scherm hebben. Een maatwerkvoorschrift zou hun dan kunnen toestaan de vereiste lichtreductie van 75% met de bestaande energieschermen te bereiken.

Aanscherpen

Gemeenten kunnen de lichtregels via maatwerkvoorschriften ook aanscherpen. Dat kan gewenst zijn als een bedrijf dicht bij een

natuurgebied of woonwijk ligt. Het initiatief daarvoor kan echter ook vanuit het bedrijfsleven zelf komen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld Agriport A7, het grootschalige groente-teeltgebied in de kop van Noord-Holland.

Telers hebben daar met omwonenden en milieuorganisaties afspraken gemaakt over de aanpak van lichthinder die verder gaan dan het Besluit glastuinbouw. Zo is overeengekomen dat telers hun kasgevels 100% in plaats van 95% afschermen. Ook hebben ze al 95% bovenafscherming in hun kassen hangen, terwijl dat pas vanaf 1 oktober 2010 verplicht is. Deze bovenwettelijke regels zijn door de gemeente Wieringermeer opgenomen in de milieuvergunningen van de bedrijven.

Soepelheid

Tijdens een recente bijeenkomst van de landelijke gewascommissie Roos van LTO Groei-service bleek dat telers wel weten hoe hun gemeente maatwerk zou kunnen leveren. Zo zouden zij het liefst zien dat er wat soepelheid

komt in de maximale kierbreedte van 25% tijdens de nacht. Ook zijn er die af willen van de verplichte minimale 95% lichtafscherming vanaf 1 oktober 2010 en minimaal 98% vanaf 1 januari 2014.

Toch kan juist aan deze regels – waarin absolute percentages de boventoon voeren – niet getornd worden. Maatwerkvoorschriften zijn volgens het Besluit glastuinbouw immers alleen mogelijk als het gaat om de wijze van afschermen.

Daarmee lijkt het dus vooral aan te komen op de controle en handhaving van de regels door de gemeente. Op dat terrein is er echter nog nauwelijks duidelijkheid. De gemeenten Aalsmeer en Lansingerland zijn bijvoorbeeld nog druk aan het nadenken over de uitvoering van de lichtregels. Alleen Westland heeft al een idee hoe zij de controle en handhaving gaat aanpakken. Die gemeente geeft echter ook aan dat nog lang niet alles helder is. Hoe gemeenten met de nieuwe lichtregels zullen omgaan, zal dus de komende maanden moeten blijken. <

Samenvatting

Telers die hun gewassen belichten, hebben sinds 1 oktober te maken met strengere regels ter voorkoming van lichthinder. Gemeenten kunnen met maatwerkvoorschriften komen. Westland ziet daar voorlopig vanaf. Aalsmeer en Lansingerland denken er nog over na.

Kijk voor een overzicht van de lichtregels op:

www.vakbladvoordebloemisterij.nl/aanvullingen